

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5079/2022
22.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Зоран Јовановић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Миодраг Маричић, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 4/22 од 19.01.2022. године, у седници одржаној 22.06.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиље и **ПРЕИНАЧУЈУ** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 4/22 од 19.01.2022. године и пресуда Основног суда у Руми П2 247/20 од 07.10.2021. године у ставовима првом и четвртном изреке, тако што се утврђује да је тужени извршио насиље у породици према тужиљи, одређује мера заштите од насиља у породици и забрањује туженом да узнемирава тужиљу на било који начин којим угрожава њено душевно здравље или спокојство, с тим да се ова мера заштите од насиља у породици одређује у трајању од 6 месеци.

У преосталом делу ревизија тужиље се **ОДБИЈА** као неоснована.

ОДРЕЂУЈЕ СЕ да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Руми П2 247/20 од 07.10.2021. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужиље да се утврди да је тужени дана 22.09.2019. године у 17,00 часова извршио насиље у породици према тужиљи, тако што је обема рукама хватао за врат и давио и потом стезао за руке и ломио прсте, као и да је код ње изазвао узнемиреност те угрозио њено спокојство и безбедност претећи јој да ће је лишити живота, те да се забрани туженом да на исти или сличан начин врши насиље над тужиљом и да је узнемирава и угрожава њено спокојство или личну безбедност, под претњом новчане казне, као неоснован. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужиље да се тужени обавезе да се са свим лицима и стварима исели из породичне стамбене зграде у ... улица ... број ..., те да исту празну од свих лица и ствари преда у искључиву државину тужиљи, као неоснован. Ставом трећим изреке одбијен је предлог тужиље да се одреди привремена мера којом ће се наложити

туженом да се са свим лицима и стварима исели из породичне стамбене зграде у ... и да исту празну од свих лица и ствари преда у искључиву државину тужиљи, као неоснован. Ставом четвртим изреке обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 145.500,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 4/22 од 19.01.2022. године, ставом првим изреке жалба тужиље је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 55/14) и утврдио да је ревизија тужиље делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља је маћеха туженом, која је након развода брака и смрти супруга ВВ (оца туженог), остала да живи у кући која се налази у улици ... број ... у На истом плацу на удаљености од око 10 м налази се и кућа у којој је живео тужени са својом породицом, из које се одселио у ... и у којој сада живе његова супруга и деца. Дана 22.09.2019. године ГГ (ћерка тужиље из брака са оцем туженог), је дошла код тужиље са намером да се договори око давања помена покојном оцу и тада је у кућу дошао и тужени истим поводом. Током разговора дошло је до расправе поводом продаје ствари које су остале иза њиховог оца (која је трајала око 3 часа) у којој је тужиља претила да ће запалити кућу и све распродати, након чега је тужени разбио две чаше када је тужиља рекла да има право да их истера из куће, те је тужени том приликом поломио и полупао столицу на којој је седео, а затим изашао из куће у двориште. Током расправе тужени није прилазио близу тужиљи нити је хватао за врат и давио, нити је претио да ће је убити и одробијати. Тужиља је наведени догађај пријавила полицији о чему је сачињена службена белешка ПС Рума од 22.09.2019. године у којој је констатовано да су надлежни службеници око 19.00 часова дошли у кућу где тужиља живи, када је изјавила да је њен пасторак вербално напао из разлога што је она у недостатку новца продала електрични апарат. На основу отпусне листе са епикризом Опште болнице у Сремској Митровици, Служба психијатрије утврђено је да је тужиља лечена од 23.09.2019. до 24.09.2019. године, да је у питању трећа хоспитализација на том одељењу, а да је пријем у болницу реализован због измена у понашању након конфликта са пасторком. Тужиља је на лични захтев отпуштена из болнице против савета лекара 24.09.2019. године, при чему у извештају нема података да је тужени извршио физичко насиље према тужиљи, како је то наведено у тужби и у тужбеном захтеву.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су одбили тужбени захтев налазећи да у испољеном понашању туженог нема елемената насиља у породици јер тужени није учинио физичко насиље нити је претио тужиљи на изложен начин, већ се радило о изолованом инциденту од 22.09.2019. године, када је тужени разбио две чаше и поломио столицу, као реакцију на тужиљине претње да ће га истерати из куће, при чему је узајамна нетрпељивост последица нерашчишћених породичних односа поводом имовине, па нема услова за изрицање мера заштите од насиља у смислу чланова 197. и 198. Породичног закона.

По оцени Врховног касационог суда, основано се у ревизији тужиље указује на погрешну примену материјалног права.

Насиље у породици дефинисано је чланом 197. Породичног закона, тако што је у ставу 1. прописано да се под насиљем у породици подразумева понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно стање и спокојство другог члана породице, док су у ставу другом наведени карактеристични видови насиља у породици који се у пракси најчешће испољавају, уз одређење да се насиљем у породици сматра свако дрско, безобзирно и злонамерно понашање које један члан породице испољава према другом члану породице.

Према члану 198. став 1. Породичног закона против члана породице који врши насиље суд може одредити једну или више мера заштите од насиља у породици којим се привремено забрањује или ограничава одржавање личних односа са другим члановима породице, а по члану 287. став 1. и 2. суд није везан границама тужбеног захтева и предложеним мерама.

Насиље у породици подразумева свако понашање које одступа од стандарда уобичајеног опхођења и комуницирања са члановима породице, за које да би било квалификовано као насиље у породици није неопходан одређени континуитет (трајност таквог понашања), већ је у одређеним ситуацијама довољан и један акт понашања који има карактер насиља у породици. Поред тога неопходно је да суд покаже „нулту толеранцију“ на насиље што подразумева да свако понашање које одступа од стандарда нормалног опхођења и комуницирања са члановима породице мора се квалификовати као дрско, безобзирно, односно злонамерно понашање. Дрскост, безобзирност и злонамерност су управо компоненте насиља у породици и његова суштинска обележја која га јасно разликују од дозвољеног понашања, при чему се ради о правним стандардима чију садржину суд утврђује својим судом вредности имајући у виду све објективне и субјективне, као и специфичне околности сваког конкретног случаја. По оцени Врховног касационог суда, испољено понашање туженог дана 22.09.2019. године, када је у кући у којој тужиља живи у току расправе поломио чаше и столицу, као реакција на одређене изјаве тужиље, може се квалификовати као акт насиља у породици, с обзиром на начин и утврђене последице које је такво понашање произвело. Наиме, испољавање беса и љутње ломљењем ствари, представља облик дрског и безобзирног понашања које је у конкретном случају довело до угрожавања спокојства члана породице и нарушавања душевног стања, те и хоспитализацију тужиље, па се такво понашање квалификује као насиље у породици у смислу члана 197. Породичног закона.

Када суд утврди да одређени вид насиља у породици постоји потребно је одредити адекватну меру заштите у складу са одредбама члана 198. Породичног закона водећи рачуна да она буде делотворна и сврсисходна. Имајући у виду степен насиља и последице по спокојство и психичко стање тужиље, по оцени Врховног касационог суда изрицање мере заштите од насиља у породици, забраном даљег узнемиравања тужиље у трајању од шест месеци представља адекватну меру која треба да обезбеди стварање услова за изналагање решења у циљу превазилажења нарушених међусобних односа и обезбеди тужиљи спокојство и успостављање психичке равнотеже.

Имајући у виду изложено у преосталом делу ревизија тужиље је неоснована, јер према утврђеном чињеничном стању тужени критичном приликом није испољио физичко насиље према тужиљи и изрекао претње по живот, па изрицање мере заштите од насиља у породици исељењем туженог из куће није сврсисходно, нарочито код утврђеног да тужени живи у

Имајући у виду да се ради о поступку у вези са породичним односима, те делимичан успех странака у овој парници на основу члана 207. Породичног закона одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

На основу чланова 414. став 1. и 416. став 1. ЗПП Врховни касациони суд је одлучио као изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић